

SYRENA

TYGODNIK WOLNYCH POLAKOW - HEBDOMADAIRE DES POLONAIS, LIBRES

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
20, rue Legendre, 20 - PARIS (17^e)
Metro Villiers Tel.: WAGram 00-45

29 MARCA - 29 MARS 1952
ROK VI. - Nr 216

PRIX
CENA 20 fr.

Publiczne zebranie Rady Skarbu Narodowego

W ub. niedzielę odbyło się w Domu Kombatanta Polskiego w Lille publiczne zebranie Rady Głównej Skarbu Narodowego we Francji.

Na posiedzenie to były zaproszone wszystkie niepodległościowe ugrupowania i stowarzyszenia emigracyjne, niezależnie od przynależności organizacyjnej. Przy wspólnym stole obrad zasiadli, obok Zarządu i Członków Rady, delegaci Centralnego Związku Polaków we Francji, Federacji POO, Sokoła, Zw. Rezerwistów i b. Wojsk. Zw. Rodzin POO, Zw. Oficerów Rezerwy, SPK, Zw. b. Żołn. 2 DSP, Syndykatu Dziennikarzy Polskich we Francji oraz przedstawiciele koła Zw. 2 DSP ze Szwajcarii. Ze związków, wchodzących w skład zaproszonego również Kongresu Polonii Francuskiej byli obecni jedynie przedstawiciele Zw. Harcerstwa Polskiego, Również i Duchowienstwo polskie na posiedzeniu tym nie było reprezentowane. Zw. Tow. Kulturalno-Oświatowych im. J. Piłsudskiego oraz Zw. Robotników i Rzemieślników im. J. Piłsudskiego a także Zw. Podoficerów Rezerwy brak swych delegatów wyluzowały listownie. Obecni również byli przedstawiciele organizacyjnych ogniw terenowych, KTM, wreszcie delegaci i mężowie zaufania Skarbu.

Zebranie zajął Prezes Rozen, przekazując zgromadzonym serdeczne pozdrowienia od Prezesa Komisji Głównej Skarbu Narodowego w Anglii, gen. W. Andersa, poczyni w dłuższym przemówieniu rzucił rys historyczny rozwoju Skarbu Narodowego we Francji. Mówca podkreślił dążenie założycieli Stowarzyszenia do oparcia działalności o jak najszersze masy społeczne emigracji, oraz stwierdził, że zarówno planowanie akcji, dysponowanie funduszami jak i kontrola nad tymi funduszami całkowicie spoczywa w rękach przedstawicieli Emigracji zarobkowej. Dodać też należy, że wszystkie zebrane przez Skarb Narodowy fundusze są wydawane na terenie francuskim na potrzeby polskiego życia narodowego i kulturalno-oświatowego. Nawet przewidziana przez Statut rezerwa 30 proc. do dyspozycji Komisji Głównej Skarbu ma być używana całkowicie na terenie francuskim. Mówiąc o powstaniu Organizacji,

Prezes Rozen podkreślił bliską współpracę z ks. Rektorem Polskiej Misji Katolickiej, który delegował do Skarbu Narodowego ks. Redaktora Fl. Kaszubowskiego. Mówca podkreślił również zdecydowane stanowisko związków kombatanckich, Federacji POO i jej Prezesa, F. Kędzi w tej nowej formie walki o Wolność i Niepodległość. Na pierwszy Walny Zjazd, na który rozesłano zaproszenia dosłownie do wszystkich organizacji niepodległościowych nie przybyli delegaci ani Kongresu, ani Związków Katolickich, ani Kupiectwa Polskiego. Duchowienstwo reprezentowane było jedynie przez ks. red. Kaszubowskiego, który w wyniku głosowania został sekretarzem generalnym Skarbu. Stał się natomiast do pracy, jak zwykle, Kombatanci, Prezes Sokoła, Fr. Grzona i przedstawiciele Harcerstwa z prezesem Kozalem i komendantką Niedźwiedzką na czele. Kongres nadesłał odpowiedź w której, m. in., stwierdził, iż "...żaden społecznik odpowiedzialności na siebie nie weźmie..." Mimo to znalazła się wielka ilość społeczników, którzy tę odpowiedzialność przyjęli i Skarb Narodowy rozwija się, a z pomocy jego teren już korzysta.

Z przemówienia Mistrza Z. Dygata, skarbnika Skarbu Narodowego, wynika, że pomimo rzucanych kłód pod nogi i rozlicznych trudności wpływy Organizacji podwajają się. Do dn. 31. 12. 1951 r. dochody Skarbu wyniosły 1.830.564 fr. rozchody zaś 1.497.391 fr.

St. KOTWICZ

UPIORY

Po tylu latach, gdy już znikł Ładunku chrzest i szcęk iglicy, Znowu znajomy zawył wilk: "Różnij karabinem w bruk ulicy!"
Dawniej: — "O wolność bić się wstyd! "I nafta, żyd!" I vice-versa!...
W nowym wydaniu — nowy chwyt: — "Wara do armii iść Andersa!"

Saldo na rb. — 333.173 fr. Z funduszy Skarbu wypłacono: (łącznie z wpłatami ze statutowej rezerwy dla Komisji Gł.): Liceum Les Ageux — 300.000 fr., Bibliotece Polskiej (na poczet uchwalonych 200.000) — 50.000 fr., Szkole Nauk Politycznych — 25.000 fr., Zw. Młodych Muzyków — 10.000 fr., Zw. Plastyków Polskich — 10.000 fr., Komitetowi Zatrudnienia i Osiedlenia — 90.000 fr., na opłatę kierowników kursów nauczania polskiego i przed-szkoli CZP — 49.000 fr., dla Komisji Szkolnej — 225.000 fr., Zw. Sokolstwa Polskiego (na poczet uchwalonych 50 tys. fr.) — 20.000 fr., wreszcie na akcję prasowo-propagandową — 230.000 fr.

St. MOSZCZYNSKI

Dokończenie na str. 3-ciej

Komisja Katyńska

Komisja katyńska amerykańskiego kongresu przybywa do Europy w dniu 2 kwietnia. Pierwsze przesłuchanie świadków w Europie odbędzie się w Rzymie, poczyni komisja przybyć ma do Londynu i do Paryża.

Przed wyjazdem z Ameryki, komisja przesłuchała m. in. rosyjskiego profesora Olszańskiego, który zdał sprawę ze swej rozmowy z prof. Burdenko, przewodniczącym sowieckiej komisji badawczej, który mu otwarcie wyznał, że sprawcami mordu są Rosjanie, oraz płk Erszowa, który uciekł ze Zw. Sowieckiego w 1949 r. i stwierdził, iż pewien oficer NKWD chwalił się przed nim, że jego oddział zamordował w Katyniu przeszło 400 polskich oficerów.

GEN. ANDERS U FEDERALISTÓW

Ruchliwe stowarzyszenie federalistów francuskich "La Fédération", wydające miesięcznik pod tą samą nazwą i stanowiące jeden z filarów UEF (Union Européenne des Fédéralistes), która z kolei należy do Ruchu Europejskiego (Mouvement Européen), wyróżnia się m. in. tym, że żywo interesuje się budową przyszłej Europy Zjednoczonej, we właściwym tego słowa znaczeniu. Oznacza to, że "La Fédération" nie zajmuje się wyłącznie zachodnią połową Europy, deklamując

platonicznie, że buduje "całą" Europę, ale dużo wysiłków poświęca szukaniu zwolenników federalizmu również i w kręgach emigracyjnych społeczeństw środkowo-wschodnio-europejskich, spoza żelaznej kurtyny. Wyrazem tej tendencji było utworzenie przed przeszło rokiem specjalnej grupy w łonie "La Fédération" pod nazwą "France-Europe de l'Est". Ostatnio grupa ta skonsolidowała się pod względem organizacyjnym i wybrała nowe Prezydium. Na czele grupy stoi znany polityk francuski André Mutter, poseł z ugrupowania niezależnych, wice-przewodniczącym Assemblée Nationale; sekretarzem jest również Francuz, jeden z czołowych działaczy "La Fédération", Roland Meusser. Do Prezydium wchodzi ponadto przedstawiciele narodów środkowo-wschodnio-europejskich, delegowani przez swoje grupy narodowe. Z ramienia polskiej grupy są członkami Prezydium: pp. red. Jerzy Jankowski i Stanisław Grocholski.

W tej to właśnie grupie zrodziła się myśl zaproszenia gen. Andersa dla wygłoszenia referatu, którego mieliśmy możliwość wysłuchać dn. 19 bm. w pięknej sali "CRI" przy 53, rue François 1-er. Ważniejsze fragmenty przemówienia znaleźli czytelnicy "Syreny" w oryginalnym tekście francuskim, w poprzednim numerze naszego pisma. Dzisiaj ograniczymy się zatem do paru

uzupełnień i złożenia sprawozdania z przebiegu tego interesującego wieczoru.

Przed kilku tygodniami w ramach analogicznej imprezy, zorganizowanej przez "La Fédération", przemawiał Otto Habsburg, pretendent do tronu węgierskiego. W przemówieniu Ottona znalazły wyraz różne koncepcje bliskie idei federacji naddunajskiej, nie zupełnie może zgodne z polskim punktem widzenia w odniesieniu do tych zagadnień. Obecnie nadarzyła się sposobność, aby z kolei jednym z najwybitniejszych przedstawicieli polskiego środowiska naświetlił nasz punkt widzenia.

Na sali znalazło się wielu wybitnych przedstawicieli z kół zarówno francuskich, jak i środkowo-europejskich oraz z Polonii paryskiej. Gospodarzy reprezentowali: przewodniczący grupy "France-Europe de l'Est", p. André Mutter, który w niezwykle serdecznych słowach powitał gen. Andersa, jako przedstawiciela wojska polskiego. Obok niego przemówił sekretarz generalny "La Fédération", Jean Maurice Martin.

Wśród innych osobistości francuskich zauważyliśmy: Cdt Jean Joba, poprzedniego przewodniczącego grupy "France-Europe de l'Est", obecnego

T. P.

Dokończenie na str. 2-iej

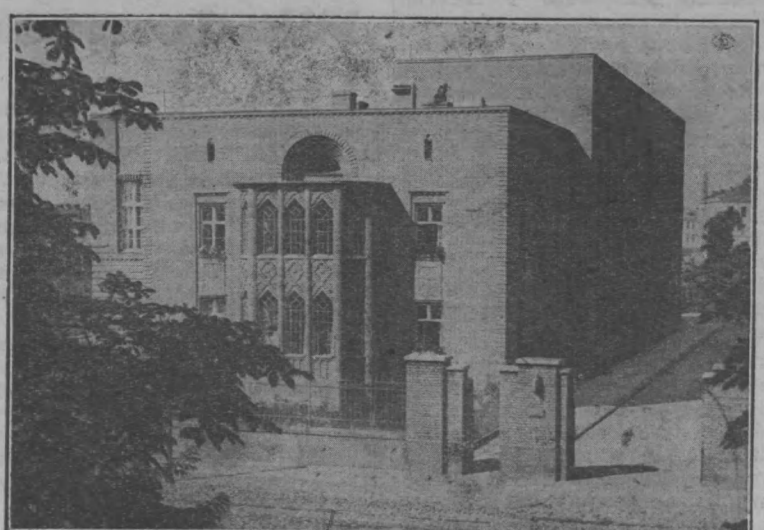
POGWAŁCENIE PRAW CZŁOWIEKA

Amerykański Departament Stanu przygotował i wydał już, przesyłając ją do wiadomości Organizacji Narodów Zjednoczonych, księgę, przedstawiającą stosunki wewnętrzne w Rumunii i zaopatrzoną w facsimile dowodów, stwierdzających, że w kraju tym systematycznie gwałcone są warunki traktatu pokojowego, nakazujące rządowi przestrzegać stosowania wymogów Deklaracji Praw Człowieka. Ekspert prawniczy Departamentu Stanu Samuel L. Klaus oznajmił, że podobna księga, udowadniająca, że podstawowe wolności są ustawicznie gwałcone na Węgrzech, wbrew traktatowi pokojowemu — ukaże się w najbliższym czasie.

Ze Amerykanie podnieśli na forum ONZ i przed opinią światową sprawę pozbawienia ludności Rumunii i Węgier wszelkich swobód, dołączając również Bułgarię — jest niewątpliwie bardzo dobrze. Ale dziwnym paradoksem wydaje się, że gdy się upomina o prawa tych narodów, inne, — a wśród nich polski — pozostawia się ich własnemu losowi.

Oczywiście, istnieją trudności prawnicze: Rumunii, Węgrom, Bułgarii, jako pokonanym przeciwnikom, postawiono warunki, których dotrzymania można się prawnie domagać. Z Polska, sojuszniczką, traktatu tego rodzaju nie

zawierano. Ale międzynarodowe umowy nakazywały, na przykład, przeprowadzić w Polsce wolne wybory, a ten warunek nie został nigdy dotrzymany. Na ten temat nie wydano jednak żadnej księgi.

Z przedwojennej Warszawy: Instytut Aerodynamiczny.

Nowy zamach na Kościół

W Polsce odbywa się obecnie "publiczna dyskusja" nad projektem konstytucji, opracowanym przez bierutową komisję. W istocie rzeczy — jak zresztą było do przewidzenia — polega ona nie na wymianie poglądów, a na tłumaczeniu obywatelom, że jest to niezrównane arcydzieło, że nie można niczego dodać ani niczego ująć, a należy tylko z wdzięcznością i zachwytem przyjąć ów dar komunistycznych mędrców.

Artykuły, drukowane w krajowej prasie, sprawozdania z zebrań "dyskusyjnych" wskazują, że ludność do wymaganego od niej entuzjazmu zbytniej ochoty nie wykazuje. Jeszcze raz wychodzi na jaw, że społeczeństwo polskie do ustroju komunistycznego żadnego nie ma sentymentu, a znosi go tylko pod przymusem. Opór przeciw rusefikacyjnym i sowieckim poczynaniom moskiewskich agentów ani na chwilę nie słabnie. Bardzo charakterystycznym tego przykładem jest głos krakowskiego "Tygodnika Powszechnego" — organu polskiego episkopatu, który z zadziwiającą, jeśli wzięci pod uwagę stosunki prasowe w kraju, odwagą wypowiedział swój pogląd na nową konstytucję. Opierając się na brzmieniu posta-

nowień projektu, "Tygodnik Powszechny" stwierdza nie bez wyraźnego zadowolenia, że nie wprowadza on jeszcze ustroju "socjalistycznego" (czytaj: komunistycznego) w definitywnej postaci, a utrzymuje formy "demokracji ludowej". Ze art. 14 twierdzi, iż celem wszystkich wysiłków jest "przyspieszenie wprowadzenia ustroju socjalistycznego" — więc oczekiwać należy dalszego rozwoju akcji sowieckizacyjnej.

Organ episkopatu w bardzo stanowczy sposób wyraża niezadowolenie z paragrafów, dotyczących stosunku Państwa do Kościoła.

W numerze z 16 marca czytamy: "Skoro konstytucja zawiera słowa, zapewniające swobodę wypełniania "funkcji religijnych", fakt ten oceniać należy dodatnio. Ale ze stanowiska katolickiego postanowienie takie nie wyczerpuje jeszcze sprawy i nie może uchodzić za rozwiązanie jakże złożonego i jak niezmiernie ważnego problemu Kościoła katolickiego w Polsce ludowej".

"Tygodnik Powszechny" oświadcza, że przewidywane w projekcie konstytucji uregulowanie spraw religijnych stanowi niedotrzymanie przez reżim postanowień porozumienia z 14 kwietnia 1950 roku.

